

Två Flammor

HERMAN BJURSTEN.

(Forts. från förra numret).

— Då vulkanen har brunnit ut, lägger snön sig på dess yta — svarade Emanuel med en underbar ton af sorgsenhet. — Jag är en utbränd vulkan... en slöcknad, Theodor.

— Du har då lidit mycket?

— Nej — men jag har njutit mycket... Men du kan haiva rätt: njutning och lidande är halvsykon.

— En besynnerlig paradox, som jag icke fullt begriper.

— Men du skall måhända en gång begripa den... Ser du... jag har utömt allt hvad lifvet för ett njutningsfullt sinne efter retande... Jag har ålskat och frossat i kärlek... Jag har ålskat och njutit människans välsitt... jag har ålskat åran... och mer än en gång har jag smakat dessa triumfer... Nu är jag matt på allt... och detta är åtminstone ett negativt lidande!

— Men — invände Theodor — du har ju endast tillfredsställt dina dåliga passioner...

— Dåliga passioner — hvad är det för prat? Alla passioner äro lika goda och äro ursprungligen ingenting annat än drifter, som likt värbar, genom uppföstran kunna ledas såväl till svindlande afgrunder, som till blomstrande ångar, dem de beaktade och befrukta. Åregirigheten sporrar till alla handlingar... åregirigheten vadar genom strömmar af blod och tårar... afunden eggat till storartad täflan... afunden sänker stället i sitt offers bröst... kort sagt: det gifves ingen passion, som ej lika väl kan vara en sporre till det goda, som en moder till det onda... kommer blott an på, hur man tillfredsställer den...

— Men om man tillfredsställer dem på ett ädelt sätt — invände Theodor — så skulle man ej intagas af leda och välselse... Jag fruktar därför storligen, att dina passioner blifvit orätt ledda...

— Deri har du tvifvelsutan rätt, och jag har aldrig förnekat det. Jag blott opponerade mig mot uttrycket: dåliga passioner, emedan jag ej anser detta vara tillämpligt.

— Men sinligheten är dock en passion, som icke kan haiva något godt med sig — återtog Theodor.

— Sinligheten är icke någon passion — afbröt Emanuel.

— Hvad är den då?

— Vår natur.

Theodor ämnade svara, men en knackning på dörren afbröt honom.

— Stig in! — sade målaren.

En betjent, klädd i greve Silfverstjernas livre, inträdde och aflemnade tvänne bref, hvar efter han genast aflägsnade sig.

På det ena af breven igenkände Theodor greivens handstil. Han bröt det med häftighet och läste följande:

"Min herre! Min dotters böner och tårar haiva begett mig att återkalla er. Jag önskar se den tafla, ni hos mig påbörjade, fullbordad... och om ni lyckas, så skulle det kunna handa att edra djerfvaste förhoppningar ginge i fullbordan...

Misslyckas ni åter, så räcker Svanhilda sin hand åt en friare af hög börd och stor förmögenhet... åt greve Yxenhjelm på Brovik i Vestergötland... Allt beror sålunda på, om ni utöf er tafla så, att icke allenast ni sjelf blir nojd dermed, utan äfven de konstnärer, hvilka yttrande jag ämnar begära. Skall jag haiva en konstnär till måg, så vill jag haiva en stor konstnär... icke en medelmått. Ni har ännu icke tillräckligt dokumenterat er och, ehuru jag icke tviflar på er talang, så vill jag dock se bevisen för ögonen... Nu känner ni vilkoren... I morgon låter jag hemta er i min vagn... Silfverstjerna."

— Nå — har du fått goda nyheter? — frågade Emanuel, då Theodor tankfull hopvek brevet.

— Se här — läs sjelf!

Han räckte honom greivens skrivelse, hvilken Emanuel flyktigt genomgick.

— Det är ju, som jag sade — yttrade denne — du har spelt vinnert!

— Menar du det? — svarade Theodor tankspidd.

— Javisst — hvarför icke?

— Men du ser ju vilkoret?

— Att din tafla skall lyckas, ja. — Tviflar du då derpå?... Jag trodde ej, att du hyste misströstan till din egen talang.

— Ack, min vän — hvilken målare kan väl vara säker om att lyckas... således då det gäller ett pris.

— Det borde ju så mycket mer sporra honom.

— Ingalunda. — Enligt en stor författares yttrande äro prisskrifter alltid det sämsta en skald skriver...

— En guldmedalj — invände Emanuel — det är ju ett lumpet pris... Men här är det ju fråga om något helt annat.

— Det må vara fråga om hvad som helst, så blir dock hvarje konstverk, som skapas för något annat än sin egen skull, vanligtvis misslyckadt. Konsten måste haiva det sköna till sitt ändamål; om ej, så skall den ingenting förmå att uttärta.

— Ah — sade Emanuel med ett matt leende — då förstår jag, hvarför de skrifter, som insändas till svenska akademien, vanligen äro så elandiga. Det är därför, att de äro diktrade icke för det sköna, utan för det gulas, d. v. s. för medaljens skull.

— Alldeles ja — återtog Theodor lifligt. — Det är att nedstäda konsten, då man säger till konstnären: skriv något, som vittnar om snille och smak, så skall du få några dukater i belöning!... Liksom smilt behöfde en dylik uppmaning!

— Ah — sade Emanuel med ett matt leende — då förstår jag, hvarför de skrifter, som insändas till svenska akademien, vanligen äro så elandiga. Det är därför, att de äro diktrade icke för det sköna, utan för det gulas, d. v. s. för medaljens skull.

— Ah — sade Emanuel med ett matt leende — då förstår jag, hvarför de skrifter, som insändas till svenska akademien, vanligen äro så elandiga. Det är därför, att de äro diktrade icke för det sköna, utan för det gulas, d. v. s. för medaljens skull.

— Ah — sade Emanuel med ett matt leende — då förstår jag, hvarför de skrifter, som insändas till svenska akademien, vanligen äro så elandiga. Det är därför, att de äro diktrade icke för det sköna, utan för det gulas, d. v. s. för medaljens skull.

— Ah — sade Emanuel med ett matt leende — då förstår jag, hvarför de skrifter, som insändas till svenska akademien, vanligen äro så elandiga. Det är därför, att de äro diktrade icke för det sköna, utan för det gulas, d. v. s. för medaljens skull.

— Ah — sade Emanuel med ett matt leende — då förstår jag, hvarför de skrifter, som insändas till svenska akademien, vanligen äro så elandiga. Det är därför, att de äro diktrade icke för det sköna, utan för det gulas, d. v. s. för medaljens skull.

— Ah — sade Emanuel med ett matt leende — då förstår jag, hvarför de skrifter, som insändas till svenska akademien, vanligen äro så elandiga. Det är därför, att de äro diktrade icke för det sköna, utan för det gulas, d. v. s. för medaljens skull.

— Ah — sade Emanuel med ett matt leende — då förstår jag, hvarför de skrifter, som insändas till svenska akademien, vanligen äro så elandiga. Det är därför, att de äro diktrade icke för det sköna, utan för det gulas, d. v. s. för medaljens skull.

— Ah — sade Emanuel med ett matt leende — då förstår jag, hvarför de skrifter, som insändas till svenska akademien, vanligen äro så elandiga. Det är därför, att de äro diktrade icke för det sköna, utan för det gulas, d. v. s. för medaljens skull.

— Ah — sade Emanuel med ett matt leende — då förstår jag, hvarför de skrifter, som insändas till svenska akademien, vanligen äro så elandiga. Det är därför, att de äro diktrade icke för det sköna, utan för det gulas, d. v. s. för medaljens skull.

mantran! Derför förmår heller aldrig vittra akademier att framkalla något litterärt lif... Och hvad de vinna i kvantitet, det förlora de i kvalitet... En litterär areopag... en domstol, i hvilken konstens skapelser mätas efter en regelbunden smaks tumstock, är därför, enligt min åsigt, icke allenast obehöflig... den är skadlig... ja rent af löjlig.

— Måhända kan du haiva rätt — sade Emanuel. — Men, för att återkomma till det närvarande, så tillåt mig påminna dig derom, att du ännu har en obruten biljett i handen. Från hvem är den?

— Den är från Clas... Få se, hvad den token skriver!!

Theodor bröt biljetten och läste högt för sin vän dess innehåll, som var följande:

"Victoria, broder Theodor!... Vi haiva segert... Hofmarskalken, fångad i en kökspigas förföriska nät, har nödgats öfvergifva fältet... du sjelf har framtåt i en helt annan dager, sedan vår förfärlige Bertini upplyst greiven om, hvilken illuster han du i en framtid skall blifva... Resultatet ser du i den stolte aristokraterns biljett, som medföljer... Du är återkallad... och din seger beror på dig sjelf..."

I morgon hemtas du hit... Jag skall då utförligare berätta dig hofmarskalkens missöden... O, det är en kostlig historia, må du tro! Det var isynnerhet en scen i komedien, som var värd guld... Men det var också själva slut- och effektscenen... och effekt gjorde den också dubbel begriplig.

Jag himmer ej mer... Välkommen hit i det gröna... Den döende Cleopatra... hvad säger jag... den lefvande, liffulla, glödande Svanhilda helsar dig... Jag hör, der jag sitter, hur hennes harpa klingar uppöfver mig... Den klingar af njutning, af längtan, af hopp...

Au revoir
Clas Wallman."

— Det måtte varit ett förbannadt spektakel, de stälde till med den der hofmarskalken — anmärkte Emanuel. — Jag frågade Clas derom i förmiddags, men han ville ingenting säga, innan vi råkade alla tre, förklarade han. Så mycket hörde jag, att hofmarskalken haft en liten kärleksintrig med någon af domestikerna, och att hans aktier derigenom fallit... Den gamle narren!

Theodor svarade icke. Han hade nämligen varit i sin förra tankspriddhet. Då Emanuel icke vidare kunde få honom att svara, steg han upp, tog sin hatt och aflägsnade sig.

Det blef natt... Klockan slog 12... 1... 2, och ännu fortsatte den unge målaren sin oroliga promenad, försänt i mörka tankar...

Han anade, att konstnärssanden skulle svika honom i det afgörande ögonblicket...

Och om detta inträffade... om han misslyckades... då vore icke allenast hans kärleks, utan äfven hans åregirighets drömmar förortade... uppblösta, likt såpbubblor.

Han kände, att han icke skulle vara i stånd att bära detta slag... Döden vore då vida bättre... Dessa tankar hollo honom vakent... För öfrigt brukade han sofva föga. "Les ames puissants veillent, et veillent", säger Balzac.

XVI.
Aterseendet.

Följande morgon kl. 8 stod greve Silfverstjernas landan förspand framför dörren till det hus i Göteborg, hvarst Theodor bodde.

Betjenten gick upp och knackade på målarens dörr.

Den öppnades af Theodor sjelf... Han var blekare än vanligt och syntes trött och utvakad.

— Jag är här för att hemta hern — sade betjenten efter en ödmjuk buggning. — Behagar ni stiga upp i vagnen, som väntar?

— Straxt... Kom in och tag med dig ett schatull och en nattsäck.

Betjenten lydde... honom några minuter vaggade Theodor i greivens bekämda landan, dragen af tvänne frustande hästar, hvilka i muntert traf förde honom ut till det ställe, der hans öde skulle afgöras... der den svarta eller hvita löten skulle falla i urnan.

En hufvudsaklig hufvudsak sig kring målariets historia... Svanhilda återigen lyssnade till en roande och kvick anekdot, som Wallman berättade.

Detta dubbla samtal afbröts genom Theodors inträde.

Greiven steg upp stel och kall... Svanhilda dolde sitt rodnande ansigte i näsduken, men utbytte dessförrinnan en blick med sin ålskare... en blick, som strålade af kärlek och triumf.

Theodor for med handen öfver sin bleka panna.

— Välkommen — sade greiven, i det han räckte den unge mannen handen — låt allt gnabb vara slutt oss emellan, herr Ljungner... Kom ihåg... vi haiva ingenting att förbrå hvarandra.

— Välkommen — sade greiven, i det han räckte den unge mannen handen — låt allt gnabb vara slutt oss emellan, herr Ljungner... Kom ihåg... vi haiva ingenting att förbrå hvarandra.

— Välkommen — sade greiven, i det han räckte den unge mannen handen — låt allt gnabb vara slutt oss emellan, herr Ljungner... Kom ihåg... vi haiva ingenting att förbrå hvarandra.

— Välkommen — sade greiven, i det han räckte den unge mannen handen — låt allt gnabb vara slutt oss emellan, herr Ljungner... Kom ihåg... vi haiva ingenting att förbrå hvarandra.

— Välkommen — sade greiven, i det han räckte den unge mannen handen — låt allt gnabb vara slutt oss emellan, herr Ljungner... Kom ihåg... vi haiva ingenting att förbrå hvarandra.

— Välkommen — sade greiven, i det han räckte den unge mannen handen — låt allt gnabb vara slutt oss emellan, herr Ljungner... Kom ihåg... vi haiva ingenting att förbrå hvarandra.

— Välkommen — sade greiven, i det han räckte den unge mannen handen — låt allt gnabb vara slutt oss emellan, herr Ljungner... Kom ihåg... vi haiva ingenting att förbrå hvarandra.

— Välkommen — sade greiven, i det han räckte den unge mannen handen — låt allt gnabb vara slutt oss emellan, herr Ljungner... Kom ihåg... vi haiva ingenting att förbrå hvarandra.

— Välkommen — sade greiven, i det han räckte den unge mannen handen — låt allt gnabb vara slutt oss emellan, herr Ljungner... Kom ihåg... vi haiva ingenting att förbrå hvarandra.

— Välkommen — sade greiven, i det han räckte den unge mannen handen — låt allt gnabb vara slutt oss emellan, herr Ljungner... Kom ihåg... vi haiva ingenting att förbrå hvarandra.

— Välkommen — sade greiven, i det han räckte den unge mannen handen — låt allt gnabb vara slutt oss emellan, herr Ljungner... Kom ihåg... vi haiva ingenting att förbrå hvarandra.

— Välkommen — sade greiven, i det han räckte den unge mannen handen — låt allt gnabb vara slutt oss emellan, herr Ljungner... Kom ihåg... vi haiva ingenting att förbrå hvarandra.

— Välkommen — sade greiven, i det han räckte den unge mannen handen — låt allt gnabb vara slutt oss emellan, herr Ljungner... Kom ihåg... vi haiva ingenting att förbrå hvarandra.

— Välkommen — sade greiven, i det han räckte den unge mannen handen — låt allt gnabb vara slutt oss emellan, herr Ljungner... Kom ihåg... vi haiva ingenting att förbrå hvarandra.

— Välkommen — sade greiven, i det han räckte den unge mannen handen — låt allt gnabb vara slutt oss emellan, herr Ljungner... Kom ihåg... vi haiva ingenting att förbrå hvarandra.

— Välkommen — sade greiven, i det han räckte den unge mannen handen — låt allt gnabb vara slutt oss emellan, herr Ljungner... Kom ihåg... vi haiva ingenting att förbrå hvarandra.

— Välkommen — sade greiven, i det han räckte den unge mannen handen — låt allt gnabb vara slutt oss emellan, herr Ljungner... Kom ihåg... vi haiva ingenting att förbrå hvarandra.

De äro sista ord yttrades i en låg ton.

Theodor svarade med en kall buggning.

— Signor Bertini — fortfor greiven högt — här får jag föreställa er den unge målaren, om hvilken vi talat... Herr Ljungner.

Theodor insåg, att han icke borde röja sin bekantskap hvarken med Wallman eller Bertini... Han helsade således på dem båda höfligt, med mytken köld.

— Det är mig kärt att göra er bekantskap, min herre — sade Bertini — eder talang är mig icke obekant...

— Ni är alltför god, min herre...

Theodor, herr Ljungner — sade Svanhilda med darrande röst — får jag bjuda er en kopp kaffe?

— Jag tackar... det skall smaka rätt skönt.

— Signor Bertini — fortfor greiven — har fallit ett gynnsamt utfallande öfver er ofullbordade tafla, herr Ljungner. Så väl han som hans vän, herr Wallman, äro invigda i vårt förtroende.

De veta, hvarför ni är här och för hvilket pris ni skall måla. Vi kunna således tala utan förbehållsamhet om saken. Tror ni er kunna lyckas... och hur lång tid tror ni er behöfva?

— Om det lyckas — sade Theodor — så måste det ske genom en ögonblicklig ingivelse... icke genom långvarigt arbete... Signor Bertini, som är en stor målare, vet utan tvifvel, att inga studier, ingen talang är tillräcklig för en uppgift sådan som den ifrågakvarande, så framt ej inspirationens eld bruter sig fram... Endast då kan jag lyckas... Men jag hoppas, att min sköna modell skall inspirera mig.

— Jag önskar er lycka — sade greiven. — Och du, Svanhilda — fortfor han med ett ironiskt leende — du åtager dig väl att sitta för herr Ljungner... Det är väl besvärligt, men...

— O nog, min far! — ropade Svanhilda, rodnande. — Ni vet ju, att det är ett kärt besvär.

— Godt — sade greiven. — När vill ni begynna, herr Ljungner?

— Om ni tillåter det, redan i eftermiddag... Mitt öde måste afgöras så fort som möjligt...

— Bra... det är äfven min önskan... Jag skall föra er till ateliern i eftermiddag.

— Men — sade Theodor — ni tillåter väl, herr greve, att ingen stör oss under arbetet. Det är alldeles nödvändigt, om det skall lyckas.

— Det är mycket billigt — sade greiven, som, oaktadt de skäl till misnöje han hade med sin dotter, likväl intet ögonblick satt hennes dygd i fråga — det är mycket billigt. Ingen skall störa er. Men nu, mina herrar, nödgas jag lemna er på ett ögonblick... Jag har angelägna bref... Svanhilda!... håll våra gäster sällskap och roa dem, så godt du kan.

Efter dessa ord uppsteg greiven och lemnade paviljongen.

— Han är borta — sade Svanhilda, i det hon såg efter honom; — nu, Theodor, kunna vi talas vil, ty dessa — hon pekade på Bertini och Wallman — äro ju våra gemensamma vänner.

— Ack ja — sade Theodor, i det han tryckte Wallmans hand — de äro dyrbara vänner, ty utan dem hade vi ej haft något hopp öfrigt... Nu haiva vi åtminstone något.

— Min Gud — med hvilken ton du säger detta, Theodor! — utbrast den unga flickan bleknande. — Det är väl icke möjligt, att du hyser misstro till dig sjelf!

— Svanhilda — det är ett vanskeligt företag... Men jag har dock ännu hopp... Låt oss därför ej oro oss på förhand.

— Men om du misslyckas, Theodor, så måste jag räkna min hand af en person, som jag afskyr... Jag har svurit derpå...

— Bah — var lugn! — sade Bertini. — Jag slår vad, att er älskare skall vinna priset.

— Och nu — sade Wallman — skola vi tala om något annat... Theodor fordrar säkert af oss redogörelse för de handlingar, som passerat under vår närvaro.

— Ja — berättar för all del — sade Theodor. — Hvad gjorde ni med den olycklige hofmarskalken?

— Ah — det är en magnifik historia — sade Bertini skrittande. — Jag har icke sett något dylikt... Icke ens under karnevalen i mitt fader-nesland.

Clas berättade omständligt och med många egna tillägg och reflexioner allt hvad som passerat. Snart hade man glömt all oro... alla bekymmer för hvad som förestod... Exredaktörens lifliga berättelse satte skrattnuskarna i rörelse, och hans utförliga skildring af scenen med den gamla kökspigans mottogs med en munterhet, som hotade att aldrig vilja taga slut.

— Förtäffliga vän — ropade Theodor, ännu alltjamt skrittande, — hvad har du icke gjort för mig!

— Ja — sade Clas — men jag måste tillstå, att den bästa uppfinnningen tillhör Aurore, ty det var hon, som föll på den idén att skicka kökspigian i sitt ställe... Vi öfriga voro lika oberedda som hofmarskalken på detta ombyte af roller, och du kan lätt begripa, att det var pikantare i samma mån som det var öfverraskande... den flickan förtjänar medalj.

— Och hofmarskalken reste dagen derpå? — frågade Theodor.

— Ja — han reste utan att ens taga afsked — sade Svanhilda. — I hvilken sinnesstämning kan man lätt gissa.

— Sesä — nu känner du historien i sin helhet — återtog Wallman. — Men nu fröken Svanhilda vågar jag till belöning anhålla om — litet musik.

— Gerna, om det roar er.

Den unga flickan gick till sin harpa, hvilken blifvit nedflyttad till paviljongen, och slog några ackorder.

Medan Wallman lyssnade på de sköna toner, som frambrusade under Svanhildas elfenhänder, fattade Bertini Theodor i armen och drog honom med sig ut i trädgården.

— Nåväl — sade han, i det de promenerade fram och tillbaka i en af de skuggiga gångarna — nåväl — vi haiva hanat er vägen till det paradiset, ni eftersträfvat... dess portar stå edert öppna... och ni är dock lika dystra och svärmodiga.

— Signor — svarade Theodor — jag är er mycket tack skyldig för hvad ni gjort... men ack!... jag fruktar... jag anar, att jag icke kommer att haiva någon nytta deraf.

— Är ni tokig?... Hur så?

— Ni frågar det — ni, som för några dagar sedan sjelf talade om svårigheten att lyckas i denna konstgenre...

— Men så besinna då, att det är jag, som skall blifva konstnärer, ty greiven må kalla hit hvilken förstsigspårare som helst, så skola de dock icke våga jäfva Bertinis utfallande... Nå, kan därför vara lugn.

Theodor skakade på hufvudet.

— Signor — sade han med stolthet — jag skall sjelf blifva min strängaste donare, och om mitt arbete i mina egna ögon blir misslyckadt, är jag för stolt att fordra ett pris, som jag icke förtjänar... Det vore att stjälta sin lycka.

— Bah — ni är för samvetsgram, min herre — svarade Bertini med en axelrykning. — Hvarför skulle icke en ung, snillrik konstnär, som känner sig öfverfågna, få såsom ett trappsteg begagna sig afven af andras lättnad och darskap?

Er käre greve är mig just en narr med sin hyllning och sin hängifvenhet för den sköna konsten, hvilken han icke förstår... Nåväl! när har det blifvit förbjudet att begagna sig af narrar, till genomdrifvandet af sina afsigter. Om de blifva lurade, så få de skylla sig sjelfva.

— Him — sade Theodor — jag ego icke dylika åsigter. Det vore ett förräderi, en vanhelhet att på sådant sätt förvärva sin brud...

— Barnsligheter! — afbröt Bertini förargad. — Begriper ni ej, att tvänne människors lycka är värd mer än en gammal narrs lumpiga fördomar och att man för ett dylikt andamål med godt samvete kan draga honom vid näsan... Han får ju för öfrigt döma sjelf... och en konstnärare som han — tillade Bertini med ett ironiskt leende — behöfver ju icke låta besticka sitt ömde.

— Men om greiven värdjar till mitt eget ömde — invände Theodor — om han säger till mig så här: Herr Ljungner... Bertini berömmar er tafla, och jag finner den lyckad... men hvad säger ni sjelf om den? Anser ni den äfven förtjena det pris, som blifvit utsatt? — Om han ställer denna fråga till mig — hvad vill ni då, att jag skall svara, i fall jag är missnöjd med mitt arbete?

— Ni skall svara, att det icke tillhör en konstnär att falla dom öfver sig sjelf... att ni är jävlig, och att greiven måste lita på sig sjelf och på de öfriga konstnärerna, dem han vill rådföras...

På det sättet slipper ni ifrån saken, utan att belasta ert samvete med en lögn.

För ett ögonblick... men blott ett enda... tvekade Theodor. Saken syntes honom så lätt. Med Bertini på sin sida kunde han vara öfvertygad om att vinna priset, äfven utan att haiva fortjent det, ty hvarken greiven eller någon annan skulle opponera sig mot ett ömde, afgifvet af en bland samtidens erkändt ypperste målare.

Men italienarens lösa grundsater behagade honom icke... Bättre då att se sina förhoppningar tillintetgjorda, än att stjälja sig till en lycka, hvilken i alla fall skulle blifva half, då den icke åtföljdes af medvetandet af att vara fortjent.

— Nåväl — ni öfverlägger? — sade Bertini, då han såg Theodor vandra tyst och sluten vid sin sida.

— Det är en möjlighet — återtog Theodor — att min tafla misslyckas till den grad, att hyarken ni eller någon annan kan deröfver falla ett gynnsamt utfallande... att den helt och hållet förtalar sin idé.

— Hör på — afbröt Bertini hastigt — hvar är det ni skall fullborda ert arbete? I hvilket rum?

— Längst bort i flygeln i en stor sal på nedra botten...

— Ah — då vet jag... Det är på en gång målningssalleri och atelier...

— Alldeles.

— Om jag mins rätt, har denna en särskild utgång åt parksidan... eller hur?</